

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) verilerinin değerlendirildiği Kurulan Şirketler, Yabancı Ortak Sermayeli¹ Kurulan Şirketler ve Suriye Ortak Sermayeli Kurulan Şirketler bilgilerinin yer aldığı **TEPAV Suriye Sermayeli Şirketler Bülteni** her ay kamuoyunun dikkatine sunulmaktadır.

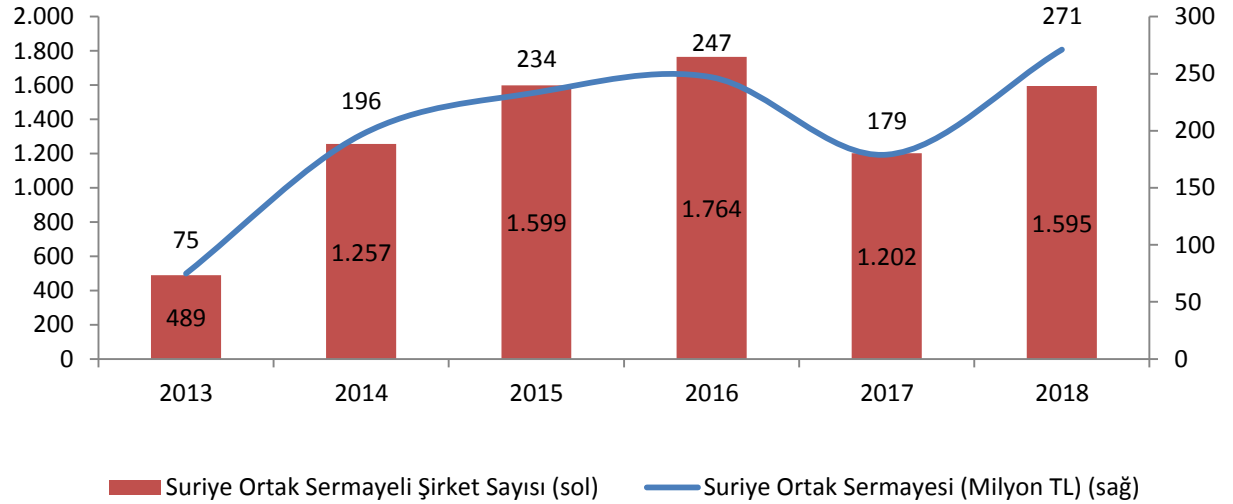
TEPAV Suriye Sermayeli Şirketler Bülteni'nde genel değerlendirmelerin yanı sıra il ve sektör bazında da incelemeler yapılmaktadır. Bültende güncel ay değerlendirmelerine yer verilecektir.

2018 yılında Suriye ortak sermayesi 2017 yılına kıyasla yüzde 51,4 arttı

Aralık 2018'de Suriye ortak sermayeli 78 şirket kurulmuş olup, Suriye ortaklı şirketlerin toplam Suriye ortak sermayesi 12,7 milyon TL'dir. Aralık 2018'de Suriye sermayeli şirket sayısı Kasım 2018'e kıyasla yüzde 33,9, Suriye ortak sermayesi yüzde 38,4 azaldı.

2018 yılı itibariyle Suriye ortak sermayeli şirket sayısı 1.595'e, Suriye ortak sermayesi ise 271,1 milyon TL'ye ulaştı. 2018 yılında Suriye ortak sermayeli kurulan şirket sayısı, 2017 yılına kıyasla yüzde 32,7; Suriye ortak sermayesi ise yüzde 51,4 arttı.

Grafik 1. Suriye ortak sermayeli kurulan şirketlerin sayısı ve Suriye ortak sermayesi miktarı (Milyon TL) (2013 – 2018)

Kaynak: TOBB, TEPAV Hesaplamaları

¹ Yabancı Ortak Sermayeli şirketler, ortaklarının uyruklarına göre belirlenmektedir.

Yabancı ortak sermayeli kurulan şirketlerin yüzde 12'si Suriye ortaklı

2018 yılında yabancı ortak sermayeli kurulan 13.405 şirketin, 1.595'i (yüzde 11,9) Suriye ortak sermayeli olup yabancı ortak sermayesinin yüzde 8'ini oluşturmaktadır.

Tablo 1. Suriye ortaklı kurulan yabancı sermaye şirketlerinin genel görünümü (2018)

Şirket Türü	Şirket Sayısı	Toplam Sermaye (Milyon TL)	Suriye Ortak Sermayesi (Milyon TL)	Suriye Ortak Sermayesi Oranı (%)
Anonim	10	8,3	2,0	24,2
Limited	1.585	423,0	269,1	63,6
Genel Toplam	1.595	431,3	271,1	62,9

Kaynak: TOBB, TEPAV Hesaplamaları

2018 yılı itibarıyla Suriye ortak sermayeli kurulan şirket sayısının en yüksek olduğu illerin başında İstanbul gelmektedir. İstanbul'u; Mersin ve Hatay takip etmektedir. Suriye ortak sermayesi dikkate alındığında ise İstanbul ilk sırada yer almaktadır.

Tablo 2. Suriye ortak sermayeli kurulan şirket sayısı en fazla olan ilk 10 il (2018)²

	Şirket Sayısı	Toplam Sermaye (Milyon TL)	Suriye Ortak Sermayesi (Milyon TL)
İstanbul	976	238,6	151,4
Mersin	375	87,9	59,1
Hatay	92	59,9	33,8
Bursa	77	27,5	16,0
Kilis	53	12,9	8,1
Adana	5	0,6	0,5
Şanlıurfa	3	1,1	0,3
Ankara	3	0,6	0,2
Sakarya	2	0,2	0,1
Kocaeli	1	0,6	0,4

Kaynak: TOBB, TEPAV Hesaplamaları

2018 yılında Suriye ortak sermayeli kurulan şirketlerin yabancı ortak sermayeli şirketler içindeki payı Mersin'de yüzde 59,7, Kilis'te yüzde 40,5, Hatay'da yüzde 16,9'dur.

Tablo 3. Suriye ortak sermayeli kurulan şirketlerin yabancı ortak sermayeli şirketlere oranı en fazla olan ilk 10 il (2018)

	Suriye Ortak Sermayeli Şirket Sayısı	Yabancı Ortak Sermayeli Şirket Sayısı	Oran (%)
Mersin	375	628	59,7
Kilis	53	131	40,5
Hatay	92	545	16,9
Bursa	77	537	14,3
İstanbul	976	8221	11,9
Isparta	1	10	10,0

² 2018 yılında Suriye ortak sermayeli şirketler sadece 18 ilde kurulmuştur.

YABANCI SERMAYELİ ŞİRKETLER BÜLTENİ
SURIYE SERMAYELİ ŞİRKETLER
25 Şubat 2019

tepav

Mardin	1	22	4,5
Adana	5	118	4,2
Sakarya	2	63	3,2
Trabzon	1	57	1,8

Kaynak: TOBB, TEPAV Hesaplamaları

Sektör bazında incelendiğinde ise Suriye ortak sermayeli şirketlerin 2018 yılında en çok "toptan ticaret" sektöründe kurulduğu görülmektedir. Suriye ortak sermayesi dikkate alındığında ise yine "toptan ticaret" sektörü ilk sırada gelmektedir.

Tablo 4. Suriye ortak sermayeli kurulan şirketlerin en çok faaliyet gösterdiği ilk 15 sektör (2018)

Faaliyet Açıklama (Nace Rev. 2)	Şirket Sayısı	Toplam Sermaye (Milyon TL)	Suriye Ortak Sermayesi (Milyon TL)
Toptan ticaret	665	190,2	117,6
Gayrimenkul faaliyetleri	206	50,0	31,3
Bina inşaatı	133	44,9	27,4
Perakende ticaret	91	26,2	17,0
Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ve ilgili faaliyetler	62	16,2	12,3
Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri	52	10,9	7,5
İdare merkezi faaliyetleri; idari danışmanlık faaliyetleri	44	10,4	7,2
Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı	40	9,1	6,3
Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı	29	7,8	5,1
Giyim eşyalarının imalatı	25	4,5	3,1
Eğitim	21	3,9	2,6
Gıda ürünlerinin imalatı	20	4,3	2,7
Kiralama ve leasing faaliyetleri	20	4,6	2,9
Bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler	19	6,0	3,9
Mimarlık ve mühendislik faaliyetleri; teknik muayene ve analiz	16	3,0	2,7

Kaynak: TOBB, TEPAV Hesaplamaları

Türkiye’de kurulan şirketlerin yüzde 11’i yabancı ortak sermayeli

9.687 adedi Aralık ayında olmak üzere 2018 yılı verilerine göre Türkiye genelinde toplam 120.390 şirket³ kurulmuştur. Kurulan şirket sayısı 2017 yılına göre yüzde 2,8 artış göstermektedir.

Türkiye’de kurulan şirketlerin yüzde 11,1’i yabancı ortak sermayeli şirketlerdir. Bu oran il bazında incelendiğinde ise yüzde 47 ile Kilis yabancı ortaklı kurulan şirket oranı en fazla olan iller arasında ilk sırada yer almaktadır. Kilis’i; yüzde 31,3 ile Hatay, yüzde 24,3 ile Mersin ve yüzde 20,7 ile Gaziantep takip etmektedir.

Tablo 5. Yabancı ortak sermayeli kurulan şirketlerin toplam şirket sayısına oranı en yüksek olan ilk 10 il (2018)

İller	Kurulan Yabancı Ortak Sermayeli Şirket Sayısı	Kurulan Toplam Şirket Sayısına Oranı (%)
Kilis	131	47,0
Hatay	545	31,3
Mersin	628	24,3
Gaziantep	579	20,7
Yalova	81	19,3
İstanbul	8.221	16,4
Şanlıurfa	183	14,5
Bursa	537	12,8
Antalya	510	11,6
Trabzon	57	9,6
Toplam	13.405	11,1

Kaynak: TOBB, TEPAV Hesaplamaları

Yabancı ortak sermayeli kurulan şirketlerin sermayesinin yüzde 78’ini yabancı sermaye oluşturdu

Aralık 2018 verilerine göre yabancı ortak sermayeli 1.029 adet şirket kurulmuştur. Bu şirketlerin toplam sermayesi 347,8 milyon TL olup yüzde 72,9’unu yabancı ortak sermayesi oluşturmaktadır.

2018 yılında kurulan yabancı ortak sermayeli 13.405 şirketin toplam sermayesi 4,4 milyar TL’dir. Toplam sermayenin yüzde 77,5’ini yabancı ortak sermayesi oluşturmaktadır.

³ “Şirket” ve “Gerçek Kişi Ticari İşletmesi” sayılarını kapsamaktadır.

Tablo 6. Yabancı ortak sermayeli kurulan şirketlerin genel görünümü (2018)

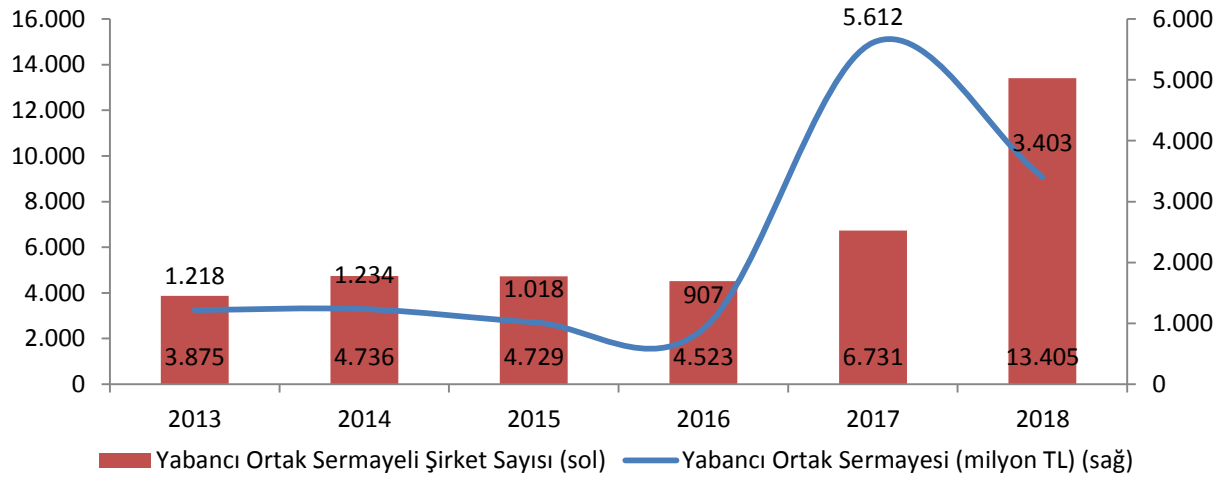
Şirket Türü	Şirket Sayısı	Toplam Sermaye (Milyar TL)	Yabancı Ortak Sermayesi (Milyar TL)	Yabancı Ortak Sermayesi Oranı (%)
Anonim	1.129	0,8	0,5	65,9
Limited	12.276	3,6	2,9	79,9
Genel Toplam	13.405	4,4	3,4	77,5

Kaynak: TOBB, TEPAV Hesaplamaları

Yabancı ortak sermayesi, geçen yıla kıyasla yüzde 39 azaldı

2018 yılında yabancı ortak sermayeli kurulan şirket sayısı, 2017 yılına kıyasla yüzde 99,2 artarken; yabancı ortak sermayesi toplamı yüzde 39,4 azaldı.

Grafik 2. Yabancı ortak sermayeli kurulan şirket sayısı ve yabancı ortak sermayesi miktarı (Milyon TL) (2013 – 2018)

Kaynak: TOBB, TEPAV Hesaplamaları

Yabancı ortak sermayeli kurulan şirket sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre en fazla İstanbul, Mersin ve Hatay'da artış gösterdi.

Tablo 7. Yabancı ortak sermayeli kurulan şirket sayısı en fazla artış gösteren ilk 10 il (2018)

İller	Kurulan Şirket Sayısı 2017	Kurulan Şirket Sayısı 2018	Yıllık Değişim	Toplam Sermaye (Milyon TL) 2018	Yabancı Ortak Sermayesi (Milyon TL) 2018
İstanbul	3.820	8.221	4.401	2.337,7	1.941,5
Mersin	346	628	282	164,0	121,1
Hatay	273	545	272	291,0	216,3
Bursa	297	537	240	177,0	134,6
Gaziantep	374	579	205	187,4	146,2
Ankara	273	460	187	177,7	96,7
Antalya	345	510	165	111,0	92,1
Şanlıurfa	62	183	121	43,4	33,7

İzmir	179	297	118	44,2	34,2
Kilis	28	131	103	35,6	25,3

Kaynak: TOBB, TEPAV Hesaplamaları

Sektör bazında incelendiğinde en çok yabancı ortak sermayeli şirket "toptan ticaret" sektöründe kurulurken; en fazla yabancı ortak sermayesi yine "toptan ticaret" sektöründe gerçekleşmiştir. Bu sektördeki toplam sermaye miktarı 1,4 milyar TL iken, toplam sermayenin yüzde 80,3'ünü yabancı ortak sermayesi oluşturmaktadır.

Tablo 8. Yabancı ortak sermayeli kurulan şirketlerin en çok faaliyet gösterdiği ilk 15 sektör (2018)

Faaliyet Açıklama (Nace Rev. 2)	Şirket Sayısı	Toplam Sermaye (Milyon TL)	Yabancı Ortak Sermayesi (Milyon TL)
Toptan ticaret	4.993	1.405,2	1.128,3
Gayrimenkul faaliyetleri	986	278,3	235,0
Perakende ticaret	898	252,6	196,2
Bina inşaatı	885	482,3	402,5
Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ve ilgili faaliyetler	616	119,1	93,9
Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri	573	126,3	90,6
İdare merkezi faaliyetleri; idari danışmanlık faaliyetleri	446	84,1	67,7
Bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler	298	52,8	42,5
Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı	250	55,0	44,6
Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı	218	50,2	37,4
Eğitim	180	32,3	24,1
Gıda ürünlerinin imalatı	178	184,6	112,4
Giyim eşyalarının imalatı	174	50,0	40,1
Konaklama	161	76,2	54,2
Mimarlık ve mühendislik faaliyetleri; teknik muayene ve analiz	158	20,7	16,5

Kaynak: TOBB, TEPAV Hesaplamaları